

Μπαρόκ (α' μέρος)

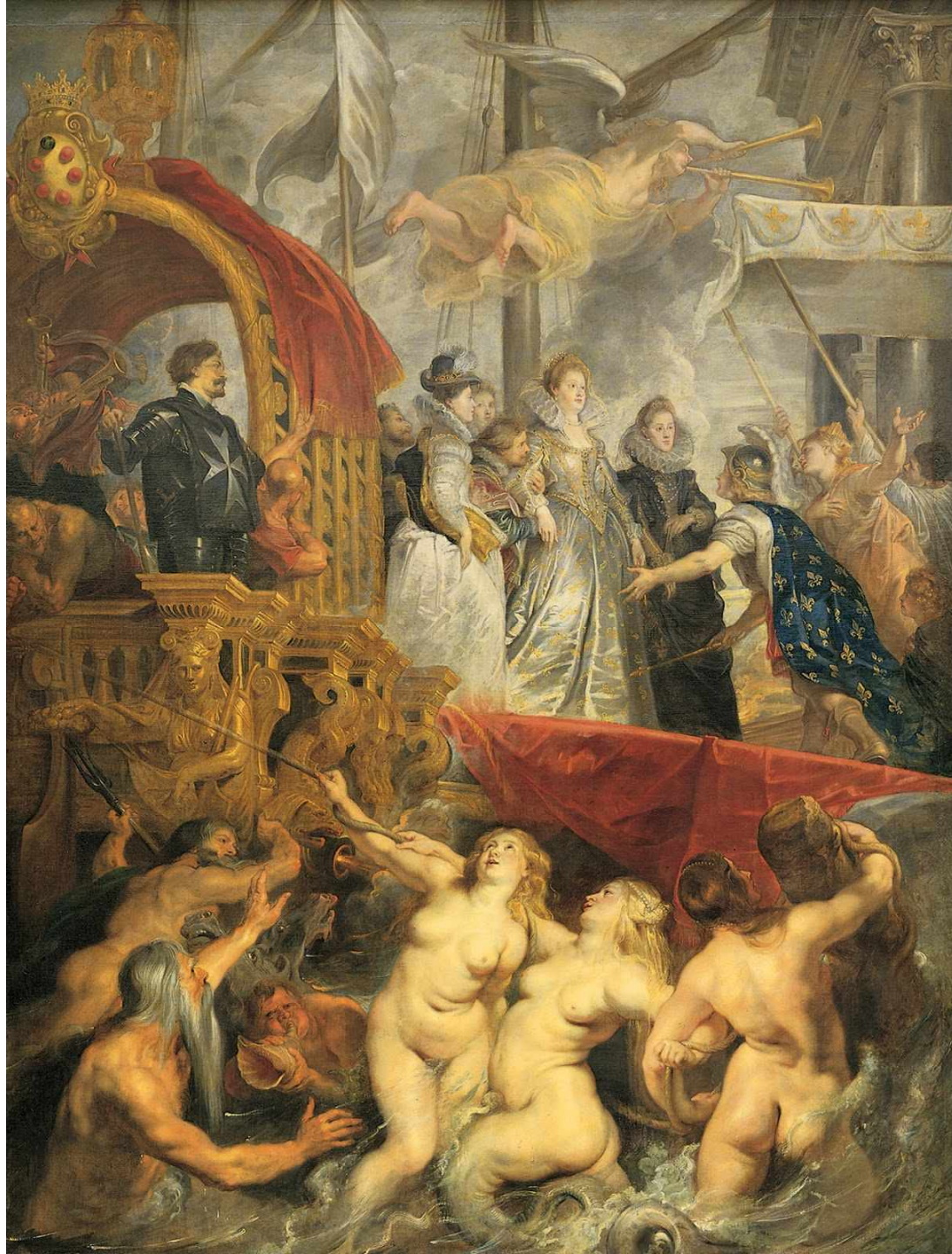

Μπαρόκ (α' μέρος)

Η τέχνη του Μπαρόκ, αναφέρεται στην καλλιτεχνική και πνευματική δημιουργία η οποία εμφανίζεται την περίοδο μετά την Αναγέννηση έως την εποχή του Διαφωτισμού, δηλαδή από το 1600 έως το 1717 περίπου.

Ο όρος “Μπαρόκ” προέρχεται πιθανόν από την πορτογαλική λέξη “barroco”, που σημαίνει, ακανόνιστο μαργαριτάρι. Αρχικά, αποδόθηκε με αρνητική σημασία στα έργα του 17ου αιώνα στα οποία ο καλλιτέχνης δεν τηρούσε τους κανόνες των αναλογιών, αλλά αντίθετα ακολουθούσε μια εκφραστική ελευθερία. Αργότερα χρησιμοποιήθηκε για να προσδιορίσει την τέχνη της συγκεκριμένης αυτής εποχής με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Κατά την περίοδο που εξετάζουμε ο καθολικός κόσμος της Δύσης χωρίστηκε στα δύο: Μεταρρύθμιση και Αντιμεταρρύθμιση, δύο όροι που χρησιμοποιούνται για να ορίσουν την επανάσταση των διαμαρτυρόμενων κατά της καθολικής εκκλησίας και την αντίδραση των καθολικών αντίστοιχα. Κατά τον 17ο αιώνα, η παπική Ρώμη ήταν η κοιτίδα του Μπαρόκ, το οποίο στη συνέχεια εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη μέχρι και την Λατινική Αμερική με την βοήθεια διαφόρων θρησκευτικών ταγμάτων, και κυρίως του τάγματος των Ιησουιτών. Στα καθολικά κράτη η εκκλησία απέκτησε δύναμη και συνδέθηκε με την πολιτική εξουσία.

Ο 17ος αιώνας ήταν εποχή μεγάλων νεωτερισμών. Ο Καρτέσιος, ο Γαλιλαίος, ο Χομπς, ο Σπινόζα, ο Λάιμπνιτς ήταν μερικές από τις σημαντικές φυσιογνωμίες της εποχής. Ο φυσικός κόσμος άρχισε να ερευνάται ταυτόχρονα από πολλές επιστήμες.

Η επαφή με την φύση είχε στόχο την έξαρση των συναισθημάτων. Ο καλλιτέχνης με τη φαντασία του μπορεί να οδηγηθεί στην απελευθέρωση των ορίων της Αναγέννησης.

Η τέχνη μπορεί να γίνει ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στη γη και στον

Καραβάτζιο

Ο άπιστος Θωμάς, 1601- 1602 Πότσδαμ, Σανσουσί

Ο Μικελάντζελο Καραβάτζο θεωρείται από τους πρώτους μοντέρνους ζωγράφους και το έργο του ανήκει χρονικά στα τέλη του 16ου με αρχές του 17ου αιώνα. Ο Καραβάτζο ήταν μαθητής του Τιτσιάνο. Το ρεαλιστικό ύφος και η ανάδειξη της ανθρώπινης φύσης των Αποστόλων και των μαρτύρων στα έργα του εξυπηρετούσε την Αντιμεταρρύθμιση..

Με την τεχνική του “κιαροσκούρο”, καταφέρνει να ενισχύσει το δραματικό στοιχείο και το μυστηριακό χαρακτήρα της πίστης, ενώ συνολικά η επαναστατική τεχνική των δραματικών φωτοσκιάσεων σφράγισε το κίνημα του μπαρόκ. Το έργο του συχνά αντιμετωπίστηκε αρνητικά στην εποχή του, κυρίως λόγω του σκανδαλώδους τρόπου με τον οποίο αποτύπωσε τα θέματα του. Η χρήση φωτοσκιάσεων και φωτεινών αντιθέσεων (κιαροσκούρο). Η τεχνική προϋπήρχε, αλλά ο Καραβάτζο θεωρήθηκε ο ιδανικός εκφραστής τους.

Το στυλ του, ο “τενεμπρισμός”, δηλαδή ελεύθερη τεχνική, η οποία χρησιμοποιεί το σκοτάδι, σαν ουσιαστικό στοιχείο ενός έργου. Ζωγραφίζει με μεγάλη ταχύτητα, χωρίς προσχέδιο, χρησιμοποιώντας μοντέλα εκ του φυσικού (βασικό στοιχείο για τον ρεαλισμό που ήθελε να αποδώσει).

Αποδίδει με μαεστρία την έκπληξη των μαθητών καθώς ο Ιησούς καθοδηγεί το χέρι του Θωμά στην πληγή που άφησε στο σώμα του η λόγχη.

Έργο αντισυμβατικό όπως όλα του τα έργα “διηγείται” μ’ενα σχεδόν κινηματογραφικό τρόπο το γνωστό επεισόδιο με συγκλονιστική ρεαλιστική

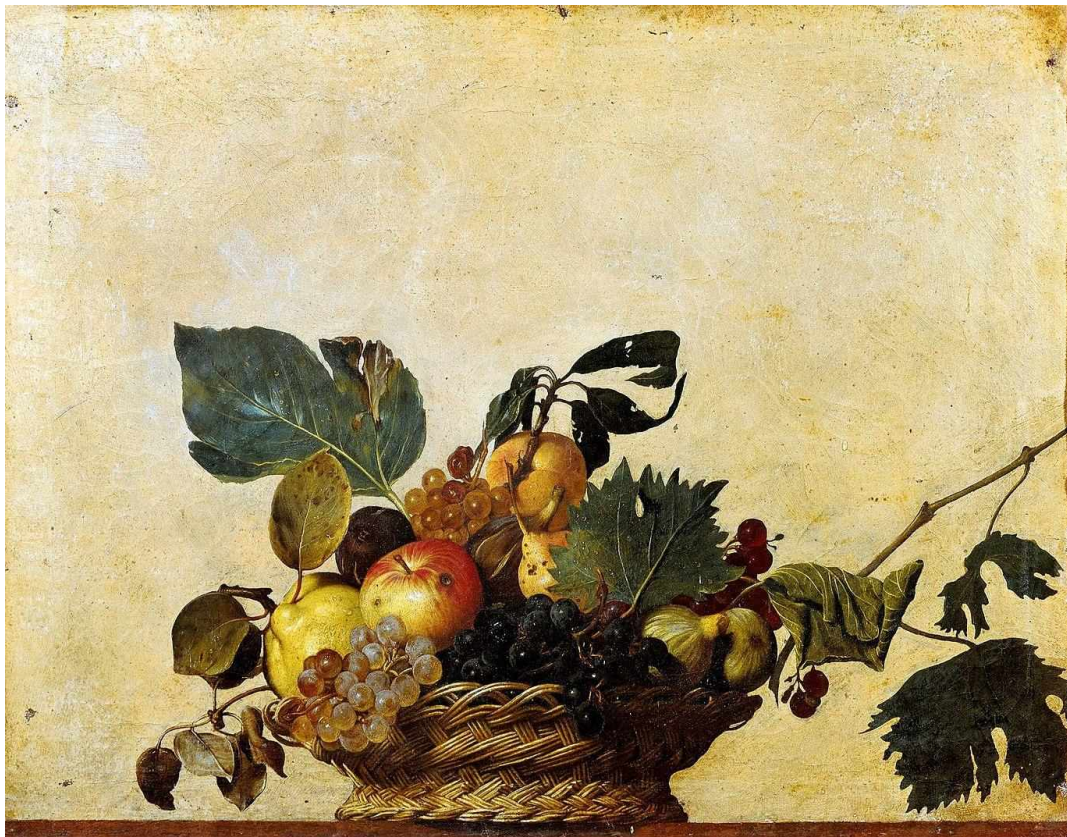

Καραβάτζιο

Η κλήση του Αγίου Ματθαίου ή το κάλεσμα του Αγίου Ματθαίου, 1559-1600 Ρώμη, San Luigi dei Francesi

Το έργο αυτό ολοκληρώθηκε το 1600, όταν ο Καραβάτζο ήταν 29 χρονών και ήταν η αφορμή να γίνει διάσημος.

Η "Κλήση" δεν αναφέρεται σε μία στιγμή του παρελθόντος, αλλά είναι τοποθετημένη στη χρονική στιγμή του παρόντος, Η χάρη του Θεού μπορεί να εκδηλωθεί οποιαδήποτε ώρα και σε οποιονδήποτε τόπο της καθημερινότητας, με πρωταγωνιστές τους απλούς ανθρώπους, τους οποίους ο Καραβάτζιο χρησιμοποιεί ως πρότυπα για τους Αγίους του. Ο πίνακας θεωρήθηκε ριζοσπαστικός, καθώς απεικόνιζε τις χριστιανικές μορφές σαν απλούς ανθρώπους σε μια ταβέρνα της Ρώμης, κι όχι ως εξωπραγματικά, θεϊκά όντα όπως τους παρουσίαζαν. Μια λάμψη φωτός συνοδεύει την εμφάνιση του Χριστού και του Αγίου Πέτρου και πλημμυρίζει τον πίνακα. Ο διάλογος ανάμεσα στο Χριστό και το Ματθαίο είναι σύντομος. Ο Καραβάτζιο δεν αναζητά το "ωραίο" αλλά το "αληθινό", δεν επιδιώκει εκφραστικούς νεωτερισμούς, αλλά προσπαθεί να μεταφέρει στη ζωγραφική τις αντίθετες δυνάμεις από τις οποίες πηγάζει η αλήθεια της φύσης. Ο καλλιτέχνης θα πρέπει να βιάσει τις αντιξοότητες της ζωής, γιατί μόνο τότε μπορεί να μεταφέρει τις αλήθειες της στην τέχνη. Το "κίαροσκουρο" (η έντονη αντιπαράθεση φωτός και σκιάς), η ζωντανή παρουσίαση της φυσικής λεπτομέρειας, η πλαστικότητα των μορφών είναι βασικά γνωρίσματα της τέχνης του Καραβάτζιο και αποτέλεσαν σημεία αναφοράς για τους καλλιτέχνες των επόμενων γενεών στην Ιταλία αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Καλάθι με φρούτα 1596 Μιλάνο Αμβροσιανη Πινακοθήκη
Ο πίνακας είναι γνωστός ως Fiscella
Βλέπουμε πως τα φρούτα είναι σε αποσύνθεση αρχίζουν
και σαπίζουν. Συμβολίζει την φθορά της νεότητας και την
ηθική διαφθορά. Είναι σημαντικός πίνακας γιατί για πρώτη
φορά μπαίνει ως βασικό θέμα ενός πίνακα μια νεκρή φύση.

Καραβάτζιο
Βάκχος, 1597 Ουφίτσι

Ο Βάκχος είναι σύμφωνα με την αρχαία ελληνική μυθολογία ο Διόνυσος, ο θεός του γλεντιού και του κρασιού.

Τον ταυτίζουν επίσης με τον πότη, τον άσωτο, τον περιπαίχτη, τον ακόλαστο, τον μη εγκρατή.

Αυτό θέλησε να αποτυπώσει ο Καραβάτζο ένα ακόλαστο αγόρι σε κατάσταση μέθης. Βλεπουμε ότι αποπνέει έναν έντονο ερωτισμό, μια προκλητικότητα, μια θηλυπρέπεια.

Η ακμή, τα κόκκινα χέρια και τα πρησμένα βλέφαρα χαρακτηρίζουν έναν αλκοολικό. Τα φύλλα που αρχίζουν να μαραίνονται, να σαπίζουν, ίσως μας υπενθυμίζουν την ηθική διαφθορά, τη φθορά της νεότητας ;

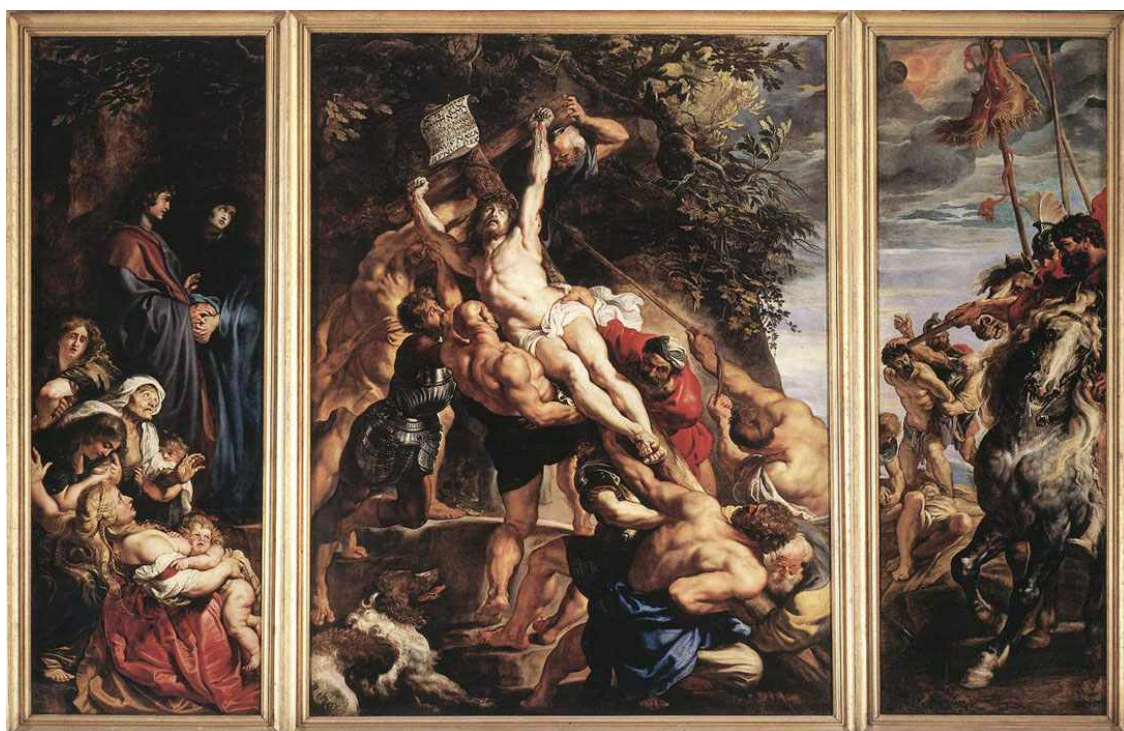
Καραβάτζιο
Μέδουσα, 1597 Ουφίτσι

Στην ζωγραφισμένη Μέδουσα πάνω σε μια κυρτή ξύλινη ασπίδα ίσως μιμούνταν τον Λεονάρντο ντα Βίντσι σ' ένα παρόμοιο πίνακα του. Στην ελληνική μυθολογία, ο Περσέας χρησιμοποίησε την ασπίδα για να τον βοηθήσει να τη βρει χωρίς να την κοιτάξει στα μάτια.

Ο Καραβάτζο στήριξε το πρόσωπο της Μέδουσας στην δική του εικόνα. Όλο αυτό το στρεβλωμένο κεφάλι, το ανοιχτό στόμα στο κομμένο κεφάλι, το αίμα, ήταν μια προσωπογραφία του, και η ασπίδα είναι κοίλη αλλά ζωγραφισμένη σαν να είναι κυρτή. Βλέπουμε πως η ασπίδα δεν είναι στο πάτωμα, αλλά αιωρείται με το αίμα να αναβλύζει ενώ η έκφραση στο τρομοκρατημένο κεφάλι της Μέδουσας συνειδητοποιεί ότι είναι καταδικασμένη σε μια αιώνια ασώματη αδυναμία.

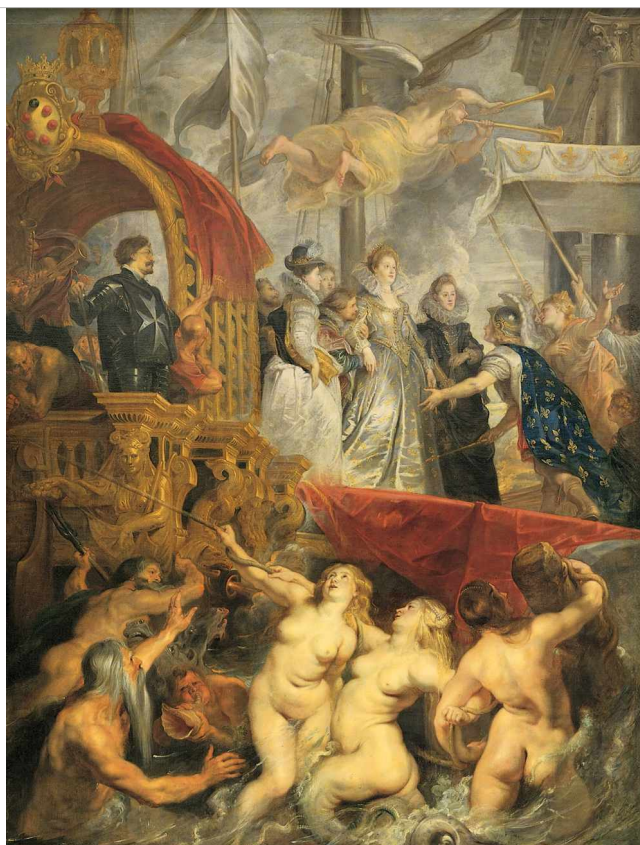

Ο Δαυίδ με το κεφάλι του Γολιάθ 125×101 Γκαλερια
Μποργκέζε

Η ύψωση του Σταυρού Καθολικό καθεδρικός της Αμβέρσας

Η μεγάλη ζωγραφική περίοδος ξεκινά όταν επιστρέφει στην Αμβέρσα από το ταξίδι του στην Ιταλία όπου μελέτησε για 8 χρόνια τους Βενετούς Τιτσιάνο, Τιντορέτο, Βερονέζε αλλά και Ραφαήλ, Μιχαήλ Άγγελο, Καραάτσι, Καραβάτσο. Έτσι κατάφερε να συνδυάσει διαφορετικά μεταξύ τους στοιχεία και να δημιουργήσει έργα με ζωντάνια και χαρά της φύσης. Λαμπρότητα του φωτός, αντιθέσεις χρωμάτων, αλληγορικές σκηνές και απόδοση της αισθησιακής ζωής δείχνουν την επίδραση της Αναγέννησης στους βόρειους λαούς. Αποφασίζει να ζήσει εδώ, πρώτον γιατί διορίζεται ζωγράφος στην Αυλή των Αρχιδούκων Ισαβέλλας και Αλβέρτου και δεύτερον γνωρίζει και παντρεύεται μια 17χρονη την Ιζαμπέλα Μπράντ. Αγοράζει ένα μεγάλο σπίτι, όπου είναι και εργαστήριο του, συχνάζουν πολλοί καλλιτέχνες. Ακολουθεί ένα αυστηρό πρόγραμμα στην ζωή του, είναι ένας συντηρητικός καλλιτέχνης. Στην Αμβέρσα φτιάχνει σημαντικούς θρησκευτικούς πίνακες με τίτλους μορφό και γυναικείο, μενάλω, διαστάσεων

ΡΟΥΜΠΕΝΣ, ΠΕΤΕΡ-ΠΩΛ (1577 – 1640)

Αποβίβαση της Μαρίας των Μεδίκων στη Μασσαλία 1623-25 Λούβρο

Φλαμανδός. Γιος προτεστάντη , πολύ δημοφιλής στην εποχή του, χαρακτηρίστηκε ως “πρίγκιπας των ζωγράφων” αλλά και “ζωγράφος των πριγκήπων” αφού ζωγράφιζε προσωπογραφίες από ευγενείς, πρίγκιπες και βασιλιάδες. Σπάνια υπέγραφε τα έργα του.

Έχουν βρεθεί γύρω στα 600 ενυπόγραφα έργα του και άλλα 2500 περίπου ανυπόγραφα που θεωρούνται δικά του . Είναι ο ιδρυτής του Φλαμανδικού μπαρόκ και καθόρισε την πορεία της σχολής της Αμβέρσας. Ανήκει στους συντηρητικούς ζωγράφους και ζωγράφισε θέματα θρησκευτικά, μυθολογικά, αλληγορικά και λίγα καθημερινής ζωής. Δημιούργησε έναν ιδανικό τύπο ανθρώπου και απέδωσε τα γυναικεία γυμνά με έντονη θηλυκότητα, ενώ τα ανδρικά ηρωικά.

Ο συγκεκριμένος πίνακας, με θέμα τον ερχομό στη Γαλλία και την "Αποβίβαση της Μαρίας των Μεδίκων στη Μασσαλία", διαμορφώνεται σε δύο επίπεδα: στο πρώτο κυριαρχούν οι μορφές των Νηρηίδων, που, βγαίνοντας από τα ταραγμένα νερά της θάλασσας, στηρίζουν τη γέφυρα επάνω στην οποία στέκεται η λαμπρή μορφή της Βασίλισσας, ενώ δίπλα τους είναι ο Ποσειδώνας με το γιο του τον Τρίτωνα. Στο δεύτερο επίπεδο η Γαλλία υποδέχεται τη νεαρή Βασίλισσα και υποκλίνεται

ΡΟΥΜΠΕΝΣ, ΠΕΤΕΡ-ΠΩΛ (1577 - 1640)

Η Έλενα Φόρμεντ με το νυφικό της φόρεμα.

Η δεύτερη σύζυγος του.

Μεταξύ 1627 και 1630 ο Ρούμπενς επέδειξε αξιοσημείωτη διπλωματική δραστηριότητα και μετακινούνταν μεταξύ των Αυλών Ισπανίας και Αγγλίας σε μια προσπάθεια να επιφέρει ειρήνη μεταξύ των Ισπανικών Κάτω χωρών και της Ολλανδικής Δημοκρατίας.

Το 1609 οι βόρειες περιοχές από τις Κάτω χώρες, δηλαδή η σημερινή Ολλανδία, που ήταν προτεστάντες αποσχίστηκε από τις νότιες περιοχές, σήμερα το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, που ήταν Ισπανικές περιοχές και καθολικοί. Οι νότιες περιοχές που είχαν την εκκλησία των καθολικών και τους Ισπανούς βασιλιάδες ήταν πιο συντηρητικές, ενώ οι βόρειες με τους προτεστάντες και με τις δημοκρατίες που είχαν ήταν πιο προοδευτικές.

Το πολιτικό αυτό κλίμα της εποχής επηρέασε και τους ζωγράφους που γεννήθηκαν στις χώρες αυτές. Παραδειγμα, στην Αμβέρσα και τις Βρυξέλλες που οι ζωγράφοι οι υπό την επίδραση των Συντηρητικών Ισπανών και της καθολικής εκκλησίας είχαν συγκεκριμένα θέματα να ζωγραφίσουν, κυρίως θρησκευτικά θέματα, προσωπογραφίες, ηθογραφικά θέματα που τα ζωγράφιζαν για την εκκλησία και τους ευγενείς και τους αριστοκράτες της Ισπανικής Αυλής. Αντίθετα στην σημερινή Ολλανδία, στις βόρειες περιοχές, που ήταν πιο φιλελεύθερες, οι ζωγράφοι είχαν μεγαλύτερες ελευθερίες. Ζωγραφίζαν πλέον όχι για την εκκλησία και τους βασιλιάδες αλλά για κοινό της πόλης. Έκαναν ομαδικές προσωπογραφίες ανθρώπων, τοπιογραφίες, θαλασσογραφίες, εσωτερικά σπιτιών, όψεις πόλεων, ανθογραφίες, νεκρές φύσεις, αποδεσμεύονται

ΡΟΥΜΠΕΝΣ, ΠΕΤΕΡ-ΠΩΛ (1577 – 1640)

Οι τρεις χάριτες (1635). Πράδο

Τα σώματα τους αποδίδονται με μια χαλαρότητα και αισθησιασμό, υπερφωτισμένα σε λευκό χρώμα, για να αναδείξει την ομορφιά της σάρκας. Συχνά παρατηρούμε ότι οι ζάρες στα γυμνά γυναικεία σώματα συγκρίνονται με τις πτυχώσεις των υφασμάτων ενισχύοντας την αίσθηση της κίνησης του σώματος. Βλέπετε ότι τα πρότυπα της εποχής είναι διαφορετικά. Κάποιες ζουν σε λάθος εποχή!! Βλέπουμε εδώ την χάρη και την θηλυκότητα στις τρεις χάριτες, τρεις αδελφές, που η ρωμαϊκή μυθολογία άντλησε από το παράδειγμα των Καρυάτιδων, υπαινίσσονται την αρμονία που επιτυγχάνεται μέσω της λατρείας των τεχνών, της φύσης και της βλάστησης, θεμέλια της ανθρώπινης χαράς στην ζωή.

Το ουράνιο τόξο

Ο Ρούμπενς έκανε και πάρα πολλές τοπιογραφίες, αποδίδοντας τη φυσική ομορφιά από τοπία της χώρας του .
Πέθανε από καρδιακή προσβολή, στις 30 Μαΐου 1640, στην Αμβέρσα

Ο Βελάσκεθ είναι ένας αριστοκράτης , γεννήθηκε στην Σεβίλλη και μαθήτευσε στο εργαστήριο του Πατσέκο, λόγιου, ποιητή, κριτικού και φωτισμένου φιλότεχνου αλλά μέτριου καλλιτέχνη.

Όταν γίνεται βασιλιάς της Ισπανίας ο Φίλιππος ο Δ' , ο Βελάσκεθ ταξιδεύει στην Μαδρίτη, επισκέπτεται τις βασιλικές συλλογές και μετά από ένα χρόνο παίρνει την άδεια να ζωγραφίσει την προσωπογραφία του βασιλιά. Από τότε η τύχη του μεγαλώνει, παίρνει αξιώματα στην Αυλή και το 1658 γίνεται ιππότης του Σαντιάγο ,και προσωπικός ζωγράφος του Φιλίππου , θέση που θα κρατήσει για τα επόμενα 37 χρόνια. Ζωγραφίζει την βασιλική οικογένεια. Εκεί γνωρίζει τον Ρούμπενς, και το έργο του Τιτσιάνο, από παραγγελίες που γίνονταν για την Αυλή του βασιλιά.

Η ζωή του δημόσιου λειτουργού θα διακοπεί μόνο 2 φορές τα επόμενα 20 χρόνια για δύο ταξίδια στην Ιταλία (με την βοήθεια του Ρούμπενς).

Θεωρείται ο σημαντικότερος προσωπογράφος όλων των εποχών. Στα 18 του, γίνεται μέλος της συντεχνίας του Αγίου Λουκά.

Ο πίνακας του Καρόλου του Δ' με αργυρόχρωμη ενδυμασία 1631-1632 Λονδίνο Εθνική Πινακοθήκη.

Η Αφροδίτη με τον καθρέφτη, 1647 Λονδίνο, Εθνική Πινακοθήκη

Επηρεασμένος από το έργο του Τιτσιάνο, που ζωγράφισε Αφροδίτες, ζωγραφίζει και εκείνος μια Αφροδίτη. Την Αφροδίτη που κοιτάζεται στον καθρέφτη και ο θεός του έρωτα της κρατάει τον καθρέφτη. Αυτός ο πίνακας ήταν σκάνδαλο για την εποχή εκείνη, γιατί ενώ στην Ιταλία στην Αναγέννηση και αργότερα συχνά ζωγράφιζαν γυμνές γυναίκες, στην Ισπανία τον 17ο αιώνα ήταν απαγορευμένο. Η Ισπανία εκείνη την εποχή είχε 30.000 πόρνες, το 10% του πληθυσμού, και ήταν απαγορευμένο να ζωγραφίζεις γυμνή γυναίκα, ο ζωγράφος έτρωγε χρηματικό πρόστιμο και ένα χρόνο εξορία. Ο πίνακας αυτός λοιπόν κρύφτηκε στο παλάτι και πολύ αργότερα το 1914 εισέβαλε μια κυρία, φανατική φεμινίστρια στο Λονδίνο, όπου τον εξέθεταν με ένα μαχαίρι και επιτέθηκε στον πίνακα τον χαρακωσε πολλές φορές τον έσκισε στην πλάτη και τους γοφούς και βέβαια η κυρία συνελήφθη και καταδικάστηκε σε 6 μήνες φυλακή. Το έκανε για να διαμαρτυρηθεί για την εμπορευματοποίηση του ανθρώπινου σώματος, την ανισότητα των φύλων. Ευτυχώς ο πίνακας αποκαταστάθηκε.

ΒΕΛΑΣΚΕΘ ΝΤΙΕΓΚΟ (1599 – 1660)

Ο Πάπας Ιννοκέντιος Ι' (1649-1650) Ρώμη Πινακοθήκη Ντόρια Παμφίλι

Στο δεύτερο ταξίδι του Βελάσκεθ στην Ιταλία αποφασίζει να κάνει το πορτραίτο του Πάπα, ενός πανούργου και σκληρού ανθρώπου. Τον κάνει όπως ακριβώς ήταν, με μια έκφραση κακιά και πονηρή. Όλοι πίστευαν ότι ο Πάπας θα θυμώσει, στον Πάπα όμως άρεσε, του είπε ότι είναι πολύ ρεαλιστικό, πολύ αληθινό και έτσι καθιερώθηκε και στην Ιταλία, με την προσωπογραφία του Πάπα.

Το μπαρόκ, πράγματι, επιδεικνύει μια θεατρικότητα στις συνθέσεις που απέχει πολύ από τα ανέμελα στιγμιότυπα που απαθανάτιζαν οι πίνακες της αναγέννησης. Η θεατρικότητα αυτή είναι προφανής στον πίνακα του Βελάσκεθ. Το φόντο, η τοποθέτηση του θρόνου, η στάση του σώματος του πάπα, ακόμη και η έκφραση του προσώπου του, μοιάζουν σαν να στήθηκαν από κάποιον σκηνοθέτη. Δεν έχει αφεθεί τίποτα στην τύχη. Ακόμη και το στραμμένο ελαφρώς δεξιά κεφάλι του, το τεντωμένο κορμί του που ακουμπά με όλη την πλάτη στον θρόνο, ακόμη και η στάση των χεριών του είναι δοσμένα με θεατρικό τρόπο. Ο τρόπος παρουσίασης της σκηνής είναι μελετημένος και επεξεργασμένος σε τέτοιο βαθμό που φαίνεται αφύσικος.

Πολλοί καλλιτέχνες και κριτικοί το θεωρούν το καλύτερο πορτραίτο που δημιουργήθηκε ποτέ.

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι από το έργο απουσιάζει ο ρεαλισμός. Ο

Ντιέγκο Βελάσκεθ /Velasquez, 1599-1660), "Οι δεσποινίδες των Τιμών", (Las Meninas, 1656), Λάδι σε μουσαμά, 3,18 χ 2,76 μ., Μαδρίτη, Μουσείο Πράδο.

Στο έργο αυτό παρουσιάζεται η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της βασιλικής ζωής, Τα άτομα που απεικονίζονται γύρω από τη μικρή πριγκίπισσα που είναι 4χρονων είναι οι δεσποινίδες των τιμών, η μια της δίνει η ένα, ποτήρι νερό, η άλλη υποκλίνεται ελαφρά, δύο νάνοι μια γυναίκα με ένα παιδί και ένα σκύλο διασκεδαστές της βασιλικής οικογένειας. ο ζωγράφος από την άλλη πλευρά , είναι ο ίδιος ο Βελάσκεθ που ζωγραφίζει σ' ένα τεράστιο καμβά. Τι ζωγραφίζει όμως; Όλοι προς τον πίνακα κοιτάζουν προς τα μας. Τι ζωγραφίζει επομένως ο ζωγράφος; Το Βασιλικό ζεύγος, το είδωλο του οποίου αντανακλάται στον καθρέφτη που είναι τοποθετημένος στο πίσω επίπεδο του πίνακα, Έτσι, ανάμεσα στον απεικονιζόμενο χώρο και στο θεατή. παρεμβάλλεται το κυρίως θέμα του πίνακα, το οποίο όμως παρουσιάζεται ως αντανάκλαση. Βλέπουμε τι έβλεπε το βασιλικό ζεύγος, ο Φίλιππος με την γυναίκα του. Έτσι όλος ο πίνακας είναι σαν να έχουμε την οπτική του βασιλικού ζεύγους . Τον ζωγράφο που τους ζωγραφίζει και την κόρη τους, τις δεσποινίδες των τιμών , τους διασκεδαστές ,τον υπεύθυνο του βασιλικού ταπητουργείου του παλατιού ,όλοι έχουν τα μάτια στραμμένα πάνω τους. Ένα παιχνίδι με ανάκλαση και καθρέφτες. Η αναζήτηση της πραγματικότητας οδήγησε το Βελάσκεθ στη χρήση του καθρέφτη, και έτσι αυτός εισήγαγε, μέσα από το παιχνίδι του αντικατοπτρισμού, την αμφιβολία για την απεικόνιση της αλήθειας. Ο Φουκώ ,ο Γάλλος φιλόσοφος έγραψε ένα βιβλίο γι 'αυτο το έργο "Les mots et les choses", οι λέξεις και τα πράγματα Έχουν ειπωθεί πολλά για αυτό το έργο. Αξίζει να σημειώσουμε την ευαισθησία του καλλιτέχνη για όλους. Δεν ζωγραφίζει μόνο τον ηγεμόνα

ΒΕΛΑΣΚΕΘ ΝΤΙΕΓΚΟ (1599 - 1660) Λάδι Η πριγκίπισσα Μαργαρίτα στα γαλάζια Βιέννη Μουσείο Ιστορίας της Τέχνης.

Η ινφάντα Μαργαρίτα 8 χρονών. .

Ο Βελάσκεθ είναι ερημίτης. Μια μοναχική ευφυΐα. Θα ζωγραφίσει το αζωγράφιστο, το κενό που περιβάλλει τα αντικείμενα, τα πράγματα, τα όντα. Θα κατακτήσει την ολική ζωγραφική, την καθαρή ζωγραφική. Όλα μέσα στον πίνακα γίνονται αντιληπτά. Θα συγκλονίσει την τέχνη της εποχής του και θα αποκαλύψει την ορατή ομορφιά του κόσμου. Στόχος του είναι η ζωή. Μακριά από το όνειρο, τον μανιερισμό, την πνευματική επιτήδευση, στόχος του είναι η ζωή. Δεν απεικόνισε μόνο άτομα, παρά μια ολόκληρη κοινωνία, μια ολόκληρη εποχή.